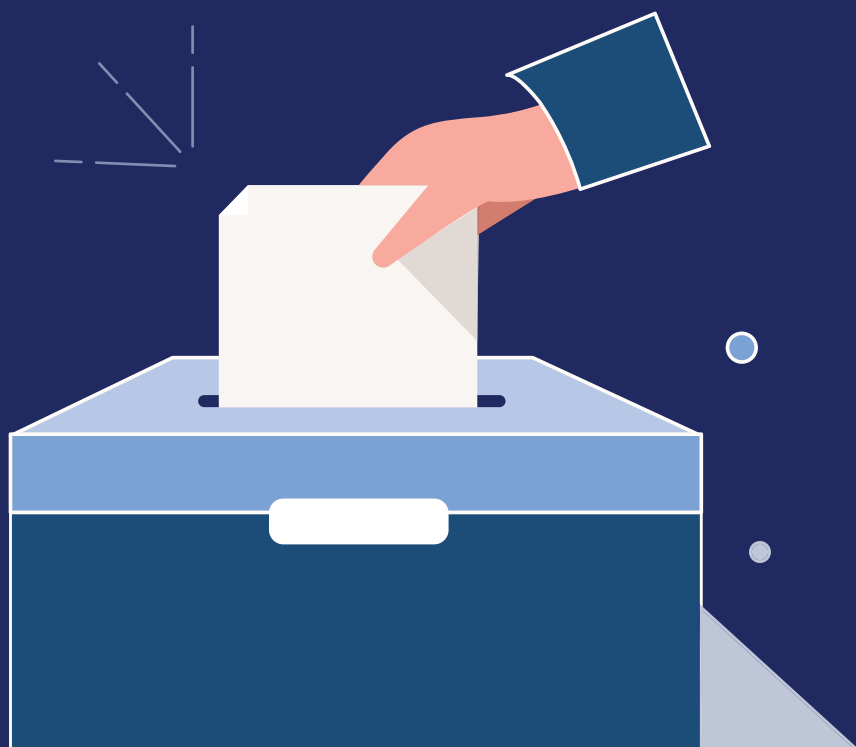

VODIČ ZA ZAŠTITU IZBORNOG PRAVA BIRAČA U POSTUPKU IZBORA ZA NARODNE POSLANIKE

REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA, 2023.

ŠTA JE IZBORNO PRAVO?

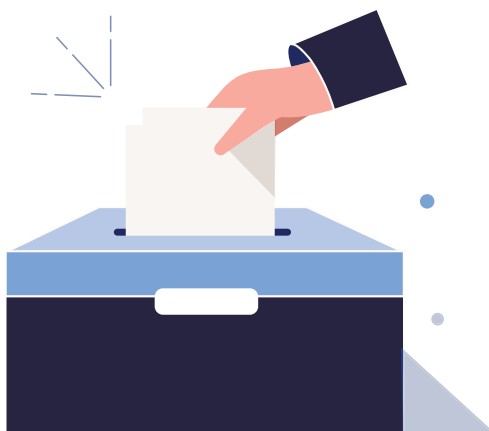
Izbornopravo je pravo svakog punoljetnog, poslovno sposobnog državljanina/državljanke Republike Srbije da bira i bude biran/a. Izbornopravo je opće i jednako i ostvaruje se ličnim i tajnim glasanjem. Niko ne smije da utiče na vas kako da glasate niti ste dužni da bilo kome kažete za koga ste glasali. Ovo vam garantuju zakoni, a štite organi koji su nadležni za sprovođenje i nadzor nad radom organa za sprovođenje izbora.

KAKO MOŽETE DA ZAŠTITITE SVOJE IZBORNO PRAVO?

Birač može da zaštiti svoje izbornopravo podnošenjem:

- zahtjeva za poništavanje glasanja na biračkom mjestu
- prigovora
- žalbe.

KADA BIRAČ MOŽE PODNIJETI ZAHTJEV ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MJESTU?

Birač može podnijeti zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu na kojem glasa ako je:

- birački odbor neosnovano spriječio birača da glasa ili
- ako je biraču na biračkom mjestu povređeno pravo na slobodno i tajno glasanje.

Situacije u kojima, naprimjer, može doći do toga da birački odbor spriječi birača da glasa su: ako mu birački odbor ne dozvoljava da glasa jer biraču u ličnoj ispravi piše različito prezime, dok su ostali podaci isti (ime i JMBG - ovo se dešava nakon promjene bračnog statusa) ili ako biraču nije omogućeno da glasa tajno (nije mu garantovana privatnost iza paravana za glasanje ili se od birača zahtijeva da javno kaže za koga je glasao/la) ili ako je upisano da je birač već glasao.

KOJI JE ROK ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MJESTU?

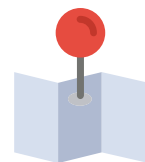

Rok za podnošenje zahtjeva za poništavanje glasanja na biračkom mjestu je **72 časa od zatvaranja biračkog mjesta** na kojem je birač upisan/a u izvod iz biračkog spiska, odnosno na kojem je glasao.

Tačno vrijeme zatvaranja biračkog mjesta od kog počinje da teče rok za podnošenje zahtjeva može da se provjeri u zapisniku o radu biračkog odbora koji se ističe na biračkom mjestu pošto birački

odbor utvrdi rezultate glasanja i objavljuje na veb prezentaciji Republičke izborne komisije.

KOME SE PODNOSI ZAHTJEV ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MJESTU?

Zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu birač podnosi lokalnoj izbornoj komisiji (gradska izborna komisija, opštinska izborna komisija, izborna komisija gradske opštine). Zahtjev se može podnijeti lično, na pisarnici lokalne izborne komisije ili poštom.

VAŽNO: *Ukoliko je u pitanju biračko mjesto u inozemstvu, zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu birač podnosi Republičkoj izbornoj komisiji.*

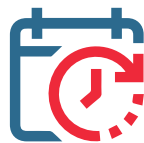
ŠTA ZAHTJEV ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MJESTU TREBA DA SADRŽI?

Da bi lokalna izborna komisija mogla da razmatra zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu, on mora da sadrži sljedeće elemente:

- naziv i adresu lokalne izborne komisije;
- lične podatke podnosioca zahtjeva (ime, prezime, JMBC, mjesto i adresu prebivališta, broj telefona i adresu za prijem elektronske pošte birača);
- potpis birača;
- predmet zahtjeva, a naročito tačno označenje biračkog mjesta (naziv opštine, odnosno grada u kojem se nalazi biračko mjesto i broj biračkog mjesta) i tačan opis radnje uz naznačenje ko je i kada tu radnju preduzeo;
- činjenice na kojima se zasniva zahtjev;
- dokaze.

U KOM ROKU LOKALNA IZBORNA KOMISIJA ODLUČUJE O ZAHTJEVU ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MJESTU?

Lokalna izborna komisija dužna je da donese rješenje po zahtjevu i objavi ga na veb-prezentaciji Republičke izborne komisije, u Registru prigovora, **u roku od 72 časa od prijema zahtjeva.**

Lokalna izborna komisija može da:

- prihvati zahtjev (ukoliko je podnjet blagovremeno, od strane ovlašćenog lica, dozvoljen, razumnjiv, potpun i osnovan);
- odbaci zahtjev (ukoliko je podnjet neblagovremeno, ako ga je podnijelo lice koje na to nema pravo, ako je nerazumljiv ili nepotpun i dr);
- odbije zahtjev (ukoliko je neosnovan, nema dokaza i sl).

ŠTA AKO ZAHTJEV ZA PONIŠTAVANJE GLASANJA NA BIRAČKOM MJESTU BUDE ODBAČEN ILI ODBIJEN?

Ukoliko lokalna izborna komisija odbaci ili odbije zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu, ili u propisanom roku ne donese odluku o zahtjevu za poništavanje glasanja na biračkom mjestu, birač ima pravo da podnese prigovor Republičkoj izbornoj komisiji.

KADA BIRAČ MOŽE DA PODNESE PRIGOVOR?

Birač ima pravo da podnese prigovor protiv donijete odluke, protiv preduzete radnje, kao i zbog propuštanja da se donese odluka, odnosno preduzme radnja u sprovođenju izbora protiv:

- rješenja o imenovanju člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije u proširenom sastavu;
- rješenja o imenovanju člana, odnosno zamjenika člana lokalne izborne komisije u proširenom sastavu;
- rješenja o imenovanju člana, odnosno zamjenika člana biračkog odbora u stalnom sastavu;

- rješenja o imenovanju člana, odnosno zamjenika člana biračkog odbora u proširenom sastavu;

rješenja o proglašenju izborne liste kandidata za narodne poslanike;

rješenja o proglašenju kandidata za predsjednika Republike;

rješenja kojim se po službenoj dužnosti konstatuje da se ne mogu utvrditi rezultati glasanja na biračkom mjestu na kojem je birač upisan u izvod iz biračkog spiska;

rješenja kojim se po službenoj dužnosti poništava glasanje na biračkom mjestu na kojem je birač upisan u izvod iz biračkog spiska;

rješenja kojim je odbačen ili odbijen zahtjev birača za poništavanje glasanja na biračkom mjestu;

zbirnog izvještaja o rezultatima glasanja lokalne izborne komisije na čijoj teritoriji je biračko mjesto na kojem je birač upisan u birački spisak;

zbirnog izvještaja o rezultatima glasanja u inozemstvu ako je birač upisan u birački spisak na biračkom mjestu u inozemstvu;

ukupnog izvještaja o rezultatima izbora.

KOJI JE ROK ZA PODNOŠENJE PRIGOVORA?

Rok za podnošenje prigovora je **72 sata od objavljivanja odluke, odnosno preduzimanja radnje koju birač smatra nepravilnom**, ako zakonom nije određen drugi rok (odnosno rok od 48 sati). Ovaj rok važi i u slučaju kada u propisanom roku nije bila donijeta odluka, odnosno nije bila preduzeta radnja u sprovođenju izbora.

KOME SE PODNOSI PRIGOVOR?

Prigovor se podnosi Republičkoj izbornoj komisiji neposrednom predajom na pisarnici Republičke izborne komisije ili putem pošte, dok se protiv rješenja o zahtjevu za poništavanje glasanja na biračkom mjestu prigovor se podnosi preko lokalne izborne komisije.

VAŽNO: *Ako je prigovor podnijet lokalnoj izbornoj komisiji, ona je dužna da ga primi, evidentira datum i vrijeme prijema prigovora i da ga bez odlaganja, preporučenom brzom poštom, proslijedi Republičkoj izbornoj komisiji.*

ŠTA PRIGOVOR TREBA DA SADRŽI?

Da bi Republička izborna komisija mogla da razmatra prigovor, on mora da sadrži sljedeće elemente:

- naziv i adresu Republičke izborne komisije;
- lične podatke o podnosiocu prigovora (ime, prezime, JMBCG, mjesto i adresu prebivališta, broj telefona i adresu za prijem elektronske pošte birača);
- potpis birača podnosioca prigovora;
- predmet prigovora, a naročito tačan naziv odluke uz označenje donosioca, datum donošenja i broj pod kojim je zavedena odluka ako se prigovorom osporava odluka, odnosno tačan opis radnje uz naznačenje ko je i kada tu radn-

ju preduzeo ako se prigovorom osporava radnja u izbornom postupku;

- činjenice na kojima se zasniva prigovor;
- dokaze.

U KOM ROKU REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA ODLUČUJE O PRIGOVORU?

Republička izborna komisija dužna je da donese rješenje po prigovoru i objavi ga na veb-prezentaciji Republičke izborne komisije, u Registru prigovora, **u roku od 72 sata od prijema prigovora.**

Republička izborna komisija može da:

- usvoji prigovor (ukoliko je blagovremen, podnijet od strane ovlašćenog lica, razumljiv, potpun i osnovan);
- odbaci prigovor (ukoliko je neblagovremeno podnijet, ako ga je podnijelo lice koje na to nema pravo, nerazumljiv ili nepotpun i dr.);
- odbije prigovor (ukoliko je neosnovan, nema dokaza i sl.);

KOJE ODLUKE REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA DONOSI UKOLIKO USVOJI PRIGOVOR?

Ako usvoji prigovor, Republička izborna komisija može da:

- poništi odluku, odnosno radnju protiv koje je podnjet prigovor;
- poništi odluku i donese drugu odluku umjesto poništene;
- ako utvrdi da rješenje kojim je odlučeno o zahtjevu za poništenje glasanja na biračkom mjestu treba poništiti, meritorno odluči o zahtjevu ako priroda stvari to dozvoljava i ako utvrđeno činjenično stanje pruža pouzdan osnov za to.

KADA BIRAČ MOŽE DA PODNESE ŽALBU?

Birač ima pravo da podnese žalbu protiv rješenja Republičke izborne komisije kojim je odlučeno po prigovoru. Također, birač ima pravo da podnese žalbu i zbog toga što u propisanom roku nije donijeta odluka o prigovoru.

KOJI JE ROK ZA PODNOŠENJE ŽALBE?

Rok za podnošenje žalbe je **72 sata od objavljivanja** rješenja Republičke izborne komisije na veb prezentaciji, odnosno u roku od 72 sata od isteka roka u kojem je trebalo da bude donijeta odluka o prigovoru.

KOME SE PODNOSI ŽALBA?

Žalba se podnosi **Upravnom sudu**.

U KOM ROKU UPRAVNI SUD ODLUČUJE O ŽALBI?

Upravni sud donosi odluku po žalbi **u roku od 72 sata** od prijema žalbe sa spisima. Odluku donijetu u postupku po žalbi, Upravni sud dostavlja biraču preko Republičke izborne komisije.

KOJE ODLUKE UPRAVNI SUD DONOSI?

Ako usvoji žalbu, Upravni sud može da:

- poništi odluku donijetu u sprovođenju izbora, odnosno radnju preduzetu u sprovođenju izbora;
- poništi odluku donijetu po prigovoru i meritorno odluči po prigovoru, ako priroda stvari to dozvoljava i ako utvrđeno činjenično stanje pruža pouzdan osnov za to.

Ako Upravni sud usvoji žalbu i poništi odluku donijetu u sprovođenju izbora, odnosno radnju preduzetu u sprovođenju izbora, odgovarajuća odluka se donosi, odnosno odgovarajuća radnja se preduzima najkasnije za deset dana od dana kada je Republička izborna komisija primila odluku Upravnog suda.

VAŽNO: Odluka Upravnog suda kojom je meritorno odlučeno po prigovoru u svemu zamjenjuje poništenu odluku. Također, odluka donijeta u postupku po žalbi je pravnosnažna i protiv nje se ne mogu podnijeti vanredna pravna sredstva predviđena zakonom kojim se uređuje upravni spor.

REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA

Kralja Milana 14, 11000 Beograd, Srbija

T: 011/3026-000, 011/3026-100, 011/3026-200

E: rik@parlament.rs, izbori@parlament.rs

www.rik.parlament.gov.rs

Instagram

riksrbije

YouTube

Republička izborna komisija

